

[Начало](#) > ... > [Вашите Права](#) > [Жертви На Престъпления](#) > [Права На Жертвите – По Държави](#) > 1 - Моите права като жертва на престъпление

1 - Моите права като жертва на престъпление

Каква информация ще получа от компетентния орган (напр. полицията, прокуратурата) след престъплението, но преди дори да съм съобщил за неговото извършване?

В Наказателно-процесуалния кодекс не е регламентирано съдържанието на информационния формуляр, който може да бъде предоставен на жертвата след извършването на престъплението и преди подаването на сигнал за него. Всяко лице има правото и възможността да се свързва с Прокуратурата, където може да съобщи за престъпление, да депозира изявление или да предостави информация по въпрос от компетентността на Прокуратурата. Физическите лица, които се свързват с Прокуратурата, получават информация за това как да съобщят за престъплението, както и друга основна информация относно своите права и задължения.

Полицейските служители са длъжни да изготвят протоколи за престъпленията, които подлежат на *служебно* наказателно преследване.

Освен това всеки има право на подходяща полицейска защита, ако са налице разумни основания за предоставянето на такава защита.

Създадените към седем окръжни съдилища отдели за подкрепа на жертвите и свидетелите предоставят на жертвите емоционална подкрепа и информация относно техните права (включително техническа и практическа информация). Наред с това те предлагат подкрепа и информация на свидетелите и на членове на семействата на жертвите и свидетелите. Информация и подкрепа се предоставят без оглед на фазата на производството. Жертвите получават информация и подкрепа дори ако не съобщят за престъплението. Тези отдели също така насочват жертвите и свидетелите към специализирани институции и организации на гражданското общество в зависимост от техните нужди.

Не живея в държавата от ЕС, където е извършено престъплението (отнася се както за граждани на ЕС, така и за граждани на трети държави). Как са защитени моите права?

Разпоредбите, които уреждат правата на жертвите и гражданските ищци, се прилагат еднакво без оглед на гражданството, тъй като наказателната правна уредба на Хърватия се прилага по отношение на всекиго, който извърши престъпление в Хърватия. Страните и участниците в производството имат право да използват собствения си език.

Полицията, прокуратурата и съдилищата са задължени, съгласно Наказателно-процесуалния кодекс и Закона за (финансово обезщетяване на) жертвите на престъпления, да предоставят информация на жертвите на престъпления относно техните права в съответствие с тези актове. Това означава, че Прокуратурата и съдилищата са задължени да разгледат — както преди наказателното производство, така и на всеки един етап от него — възможностите за физическото лице, срещу което са повдигнати обвинения, да обезщети увреденото лице за всяка загуба/вреда, настъпила в резултат на престъплението, както и да информират увреденото лице — в устна форма, на език, който е разбираем за жертвата, и в писмена форма, на хърватски или английски език — относно неговото право да ползва собствения си език и правото да заведе иск за имуществени претенции, както и относно правото на обезщетение.

Прокуратурата и съдилищата са задължени също така да предоставят по искане на жертвата общи указания и информация относно това как да бъде попълнен искът и какви подкрепящи документи да бъдат предоставени. Формулярите, които съдържат информацията относно правото на жертвата на компенсация, са налични на хърватски и английски език, като същото важи и за формуляра за иска за обезщетение. Тези документи, във вариант на хърватски и английски език, могат да бъдат свалени от уебсайта на Министерството на правосъдието на Хърватия.

Всяка жертва, която съобщи за престъпление, получава от полицията информацията относно своите права. След като уведоми жертвата в устна форма, полицейският служител предоставя на жертвата информацията относно нейните права, както и цялата налична информацията относно службите за защита и подкрепа на жертвите, включително номера на безплатната гореща телефонна линия за подкрепа на жертвите.

За физически лица, които не знаят хърватски език, в полицията е наличен информационен формуляр с правата, в превод на други езици.

Доброволците в националния център за обаждания за жертви на престъпления и простъпки (116—006) предоставят емоционална подкрепа, информацията относно правата и практическа информацията. Те също така насочват жертвите към други компетентни служби и организации, за да гарантират, че те получават допълнителна информация и други форми на подкрепа и помощ. Тази гореща линия е безплатна и е отворена от 8:00 ч. до 20:00 ч. в работни дни, като персоналът е подготвен да приема разговори на хърватски и английски език.

Ако съобща за престъпление, каква информация ще получавам?

а) Жертвата и увреденото лице имат право в рамките на два месеца от повдигане на обвинения или съобщаване на престъпление да поискат информацията от Прокуратурата относно действията, които са предприети в отговор на обвиненията/сигнала. Те получават информацията от Прокуратурата относно предприетите действия в разумен срок, не по-късно от тридесет дни от датата на искането, освен ако искането не застрашава ефективността на производството. Решението тази информация да не бъде предоставена, трябва да бъде съобщено на жертвата или на увреденото лице, които предявяват искането.

б) Прокурорът ще преустанови разследването с решение, ако:

- престъплението, в което е обвинено физическото лице, не е престъпление, подлежащо на *служебно* наказателно преследване;
- обстоятелствата изключват виновност на лицето, на което са повдигнати обвинения, освен ако неправомерното деяние не е било извършено в състояние на умствена неспособност;
- давностният срок за престъплението е изтекъл или ако престъплението подлежи на амнистия или помилване, или ако са налице други обстоятелства, недопускащи наказателно преследване; както и
- няма доказателства, че физическото лице, на което са повдигнати обвинения, е извършило престъплението.

Решението да бъде преустановено разследването се изпраща на увреденото лице и физическото лице, на което са повдигнати обвинения, което ще бъде освободено незабавно, ако е с наложена мярка за неотклонение задържане под стража или с предварително задържане. В допълнение към писмото с решението в съответствие с член 55 от Наказателно-процесуалния кодекс увреденото лице получава информацията относно това как само да започне провеждането на наказателно преследване.

в) След като разгледа сигнала и извърши проверка в информационната система на Прокуратурата, Прокурорът ще отхвърли сигнала с мотивирано решение, ако от сигнала става ясно, че:

- престъплението не представлява нарушение, което подлежи на *служебно* наказателно преследване;
- давностният срок за престъплението е изтекъл или че престъплението подлежи на амнистия или помилване, или че съдът окончателно се е произнесъл по престъплението, или че са налице други обстоятелства, недопускащи наказателно преследване;
- обстоятелствата изключват виновност;
- няма разумни основания да се подозира, че лицето, на което са повдигнати обвинения, е извършило престъплението, за което е съобщено; или
- информацията в сигнала води към заключението, че той не е достоверен.

Жалби срещу решението на Прокурора да отхвърли сигнала не се допускат.

Освен ако в Наказателно-процесуалния кодекс не е предвидено друго, Прокурорът уведомява жертвата за решението за отхвърляне на сигнала и мотивите за него в срок от осем дни. Прокурорът също така ще предостави информация относно това как жертвата може сама да започне провеждане на наказателно преследване. Прокурорът своевременно уведомява лицето, което е подало сигнала, и физическото лице, на което са повдигнати обвиненията, относно решението да отхвърли сигнала, ако такова е искането на някоя от страните.

Ако прокурорът не може да оцени достоверността на твърденията от самия сигнал или ако информацията, съдържаща се в сигнала, не дава достатъчно основания за решение да бъде започнато разследване или да се събират доказателства, Прокурорът ще извърши самостоятелно събиране на доказателства или ще нареди на полицията да направи това.

г) Служителят в следствения арест трябва незабавно да освободи арестуваното или задържано лице:

- ако това му е било наредено от Прокурора;
- ако арестуваното лице не е било разпитано в законоустановения срок; или
- ако задържането е било отменено.

д) Прокурорът може да призове свидетели или вещи лица, които да помогнат при събирането на доказателства. Призовката може също така да бъде изпратена от разследващия служител, ако е упълномощен от прокурора. Съдът може да призове свидетели или вещи лица да свидетелстват на заседанието за събиране на доказателства или да присъства на съдебното заседание. Компетентният орган предварително определя времето и мястото, където ще се събират доказателствата. Призованото лице се предупреждава относно последствията, в случай че не се яви.

Имам ли право на безплатен устен или писмен превод (когато се свържа с полицията или с други органи или по време на разследването и съдебния процес)?

Жертва, която участва в наказателно производство в качеството си на увредено лице, има право да:

- ползва собствения си език, включително жестомимичен език, както и помощта на устен преводач, ако не разбира или не владее хърватски език в достатъчна степен, или тълковник, ако увреденото лице е глух или сляпо-глух гражданин.

По какъв начин компетентният орган ще гарантира възможността ми да разбирам и да бъда разбран (ако съм дете; ако имам увреждане)?

Освен ако в отделен закон не е предвидено друго, съдия-следователят може да събира доказателства от свидетели деца под 14-годишна възраст. Изслушването се състои без съдията или без страните да присъстват в една и съща зала с детето, за което се използва аудио-видео устройство, с което работи асистент специалист. Изслушването се провежда с помощта на психолог, педагог или друг специалист. На изслушването може да присъства също така родител или настойник, освен ако това не противоречи на интересите на разследването или на детето. С помощта на специалист страните могат да задават на детето свидетел въпроси, като това подлежи на одобрение от съдия-следователя. Сесията за изслушването се записва, като се ползва аудио-видео устройство, а записът се запечатва и прилага към протокола. Детето свидетел може да бъде призовано за второ изслушване единствено при изключителни обстоятелства, при което се прилага същата процедура.

Освен ако в отделен закон не е предвидено друго, съдия-следователят може да събира доказателства и от свидетели деца на възраст 14—18 години. Разпитването на деца, особено ако те са жертвата на престъпление, следва да се извършва внимателно, така че да не повлияе неблагоприятно върху психичното им здраве. Полага се особено старание, за да бъде защитено детето.

Всеки свидетел, който не може да се отзове на призовка по причини като старост, заболяване или

увреждане, може да бъде изслушан в собственото си жилище или на друго място, където живее. Тези свидетели могат да бъдат изслушани, като се използва аудио-видео устройство, с което работи специалист. Ако това се налага от състоянието на свидетеля, изслушването се провежда по такъв начин, че страните да могат да му задават въпроси, без да присъстват в една и съща стая с него. Ако е необходимо, изслушването се записва, като се ползва аудио-видео устройство, а записът се запечатва и прилага към протокола. По искане на жертвата същата процедура за разпит на свидетели може да бъде приложена, ако лицето е жертва на престъпление срещу сексуалната свобода или почтеността, на престъпление, свързано с трафик на хора, или на престъпление, извършено в семейството. Такъв свидетел може да бъде призван за второ изслушване единствено при изключителни обстоятелства, ако съдът счете, че това е необходимо.

Услуги за оказване на подкрепа на жертвите на престъпления

Кой оказва подкрепа на жертвите на престъпления?

Отделите за подкрепа на жертвите и свидетелите, които са създадени към седем окръжни съдилища (Загреб, Осиек, Сплит, Риека, Сисак, Задар и Вуковар), предоставят подкрепа на жертвите и свидетелите, които дават показания в тези съдилища и в общинските съдилища на тези градове. Тези отдели също така предоставят подкрепа на съдилищата за простъпки в случаите на домашно насилие и насочват жертвите и свидетелите към специализирани институции и организации на гражданското общество в зависимост от техните нужди.

Информация и подкрепа се предоставят по телефона и когато жертвата/свидетелят влезе в сградата на съда. Информация се предоставя също така и по електронната поща.

За повече информация посетете страницата на Министерство на правосъдието на Хърватия на [следния адрес](#).

Полицията ще ме насочи ли автоматично към услуги за подпомагане на жертвите?

При уведомяването на жертвата относно нейните права полицейският служител ѝ предоставя в писмен вид и информация относно нейните права, както и цялата налична информация относно службите за подкрепа на жертвите, включително номера на безплатната гореща телефонна линия за подкрепа на жертвите. Информационният формуляр с правата съдържа координатите за връзка на:

- компетентните отдели за подкрепа на жертвите и свидетелите;
- наличните организации на гражданското общество в съответния окръг;
- Националния център за обаждания за жертви на престъпления и простъпки (116—006).

По какъв начин се защитава неприкосновеността на личния ми живот?

Компетентните органи могат да събират лични данни единствено за целите, определени в закона, като част от своите задължения, определени в Наказателно-процесуалния кодекс.

Личните данни могат да бъдат обработвани единствено когато това е регламентирано в закон или в друга правна разпоредба, като това обработване трябва да се ограничава до целта, за която са били събрани данните. По-нататъшно обработване на такива данни е разрешено, освен ако не противоречи на целта, за която са били събрани данните, и при положение че компетентните органи са упълномощени да обработват такива данни за друга законно определена цел, и по-нататъшното обработване е необходимо и съизмеримо с другата цел.

Личните данни, които са свързани с нечие здраве или сексуален живот, могат да бъдат обработвани единствено в изключителни случаи, когато престъплението се наказва с лишаване от свобода за срок от пет години или по-дълъг срок и не може да бъде разкрито или подложено на наказателно преследване по друг начин, или когато разкриването/наказателното преследване би било изпълнено с несъразмерно големи трудности.

Не е разрешено обработване на лични данни, които са свързани с раса, етническа принадлежност, политически убеждения, религиозни или философски убеждения или с членство в синдикална

организация.

Личните данни, събрани за целите на наказателното производство, могат да бъдат препращани до правителствените органи и до други правни субекти в съответствие със специален закон единствено ако Прокуратурата или съдът сметат, че те изискват тези данни за цел, която е предвидена по закон. Когато тези данни биват препращани, на съответните юридически лица се напомня за тяхното задължение да защитават данните на съответните лица.

Личните данни могат да бъдат използвани в съответствие с приложимото законодателство в други наказателни производства, в други производства, в които се разглеждат наказуеми деяния, извършени в Хърватия, в процедури, които са свързани с международна правна помощ по наказателни дела, както и при дейности за международно полицейско сътрудничество.

Трябва ли да съобщя за извършването на престъпление, преди да получа възможност за достъп до подпомагане на жертвите?

Жертвата получава информация от отделите за подкрепа на жертвите и свидетелите към съответния съд или организация на гражданското общество дори ако не съобщи за престъплението.

Лична защита, ако съм в опасност

Съгласно член 99 от Закона за полицейските дейности и правомощия, освен когато е регламентирано друго с отделен закон и за съответния период съществуват разумни основания за такова действие, полицията осигурява необходимата защита за жертвата и за всяко друго лице, което е предоставило или може да предостави информация, свързана с наказателното производство, или за всяко лице, което е близо до тях, ако те или лицата, близки до тях, са в риск от опасност от страна на извършителя на престъплението или други физически лица, участващи в наказателното производство. Предоставената от полицията защита на жертвите означава 24-часова физическа защита.

Какви видове защита са на разположение?

Съгласно член 130 от Закона за простъпките полицията може временно и за период до осем дни да разпорежи охранителна мярка срещу физическото лице, за което съществува основателно подозрение, че е извършило престъплението. На практика това обикновено се изразява в забрана заподозряното лице да посещава конкретно място или зона (отстранение от дома на жертвата), да доближава конкретно лице или да осъществява или поддържа контакт с конкретно лице. В рамките на осем дни полицията повдига обвинения пред компетентния съд за простъпките, който след това ще вземе решение дали да преустанови или да удължи разпоредената охранителна мярка. В допълнение, в хода на производство за простъпки съгласно Закона за (защита от) домашно насилие съдът може да разпорежи срещу извършителя на престъплението да бъдат предприети следните мерки:

1. а. задължително лечение чрез психосоциален подход;
2. б. забрана за извършителя на престъплението да доближава, тормози или преследва жертвата на домашно насилие;
3. в. отстранение от общия дом;
4. г. задължително лечение за злоупотребата с вещества.

Съгласно Закона за простъпките съдът може също така да приложи други защитни и охранителни мерки, предназначени да предпазят жертвата от това да бъде доближавана или тормозена от заподозряното лице.

Освен това съгласно Наказателно-процесуалния кодекс съдът и прокурорът, вместо да задържат под стража физическото лице, на което са повдигнати обвинения, могат да разпоредят една или повече охранителни мерки, включително забрана за извършителя на престъплението да посещава конкретно място или зона, да доближава конкретно лице или да осъществява или поддържа контакт с конкретно лице, забрана за извършителя на престъплението да тормози или преследва жертвата на домашно насилие, или отстранение от дома на жертвата.

Кой може да ми предложи защита?

Жертвата може да получава информация от полицията относно всички свои права, включително информация относно своето право на защита, предлаганите видове защита и относно дейността, която трябва да бъде предприета от полицията, за да защити жертвата.

Някой ще извърши ли преценка на моя случай, за да провери дали съм изложен на риск от нанасяне на други вреди от страна на извършителя на престъплението?

След като разследването е приключило и съответните документи са предоставени на компетентните наказателноправни органи, полицията не извършва допълнителна оценка на нуждите на жертвата, освен за изпълнение на някои от разпоредените защитни и охранителни мерки. Ако бъдат получени съобщения за нови обстоятелства, които сочат, че съществува възобновена заплаха от страна на извършителя на престъплението, полицията ще предприеме по-нататъшни мерки да защити жертвата в съответствие със своята оценка и фактите по случая.

Някой ще извърши ли оценка на моя случай, за да провери дали съм изложен на риск от нанасяне на други вреди от страна на системата за наказателно правосъдие (по време на разследването и съдебния процес)?

Наказателноправната система (по време на разследването и съдебното производство) действа по такъв начин, че да бъдат спазени правата на жертвата и нейната позиция в наказателното производство в съответствие с Наказателно-процесуалния кодекс. Преди да разпита жертвата, разследващият орган, който провежда разследването, извършва индивидуална оценка на състоянието на жертвата в сътрудничество с органи, организации или институции, които предоставят подкрепа и помощ на жертвите на престъпления. Индивидуалната оценка на състоянието на жертвата включва определяне на необходимостта от прилагане на специални защитни мерки в полза на жертвата. Ако съществува такава необходимост, разследващият орган определя защитните мерки, които да бъдат приложени (специални условия за провеждане на разпита на жертвата, използването на комуникационни технологии за предотвратяване на визуален контакт между жертвата и извършителя на престъплението и други предвидени от закона мерки). В случай че жертва на престъплението е дете, се взема предвид необходимостта от прилагането на специални защитни мерки и се определят такива. При индивидуалната оценка на състоянието на жертвата се отделя специално внимание на личните характеристики на жертвата, вида и естеството на престъплението, както и на обстоятелствата, при които е било извършено то. Специално внимание се отделя на жертвите, които са претърпели сериозни вреди поради тежестта на престъплението, на жертвите на престъпление, което е било извършено поради особените лични характеристики на жертвата, и на жертвите, чиято връзка с извършителя на престъплението ги прави особено уязвими.

Каква защита се предлага за особено уязвимите жертви?

Наказателноправната система (по време на разследването и съдебното производство) действа по такъв начин, че да бъдат спазени правата на жертвата и нейната позиция в наказателното производство в съответствие с Наказателно-процесуалния кодекс. Преди да разпита жертвата, разследващият орган, който провежда разследването, извършва индивидуална оценка на състоянието на жертвата в сътрудничество с органи, организации или институции, които предоставят подкрепа и помощ на жертвите на престъпления. Индивидуалната оценка на състоянието на жертвата включва определяне на необходимостта от прилагане на специални защитни мерки в полза на жертвата. Ако съществува такава необходимост, разследващият орган определя защитните мерки, които да бъдат приложени (специални условия за провеждане на разпита на жертвата, използването на комуникационни технологии за предотвратяване на визуален контакт между жертвата и извършителя на престъплението и други предвидени от закона мерки). В случай че жертва на престъплението е дете, се взема предвид необходимостта от прилагането на специални защитни мерки и се определят такива. При индивидуалната оценка на състоянието на жертвата се отделя специално внимание на личните характеристики на жертвата, вида и естеството на престъплението, както и на обстоятелствата, при които е било извършено то. Специално внимание се отделя на жертвите, които са претърпели сериозни вреди поради тежестта на престъплението, на жертвите на престъпление, което е било извършено поради особените лични характеристики на жертвата, и на жертвите, чиято връзка с извършителя на престъплението ги прави

особено уязвими.

Не съм пълнолетен — имам ли специални права?

Децата жертви на престъпление се ползват със следните допълнителни права:

1. правото на представител, който се поема от държавата;
2. правото техните данни да бъдат обработвани като поверителни;
3. правото да не се допуска обществеността.

Дете е всяко лице на възраст под 18 години.

Дете, което е свидетел или жертва, бива разпитвано от съдия-следовател на заседанието за събиране на доказателствата, като призовката се изпраща до родителите или настойника на детето.

Член на семейството ми е починал вследствие на престъпление — какви са правата ми?

Съгласно Закона за (финансово обезщетяване на) жертвите на престъпления, когато пряката жертва почине в резултат от тежко престъпление, косвената жертва (съпруг/а, партньор, родител, дете в приемно семейство, приеман родител, втора майка, втори баща или доведено дете на пряката жертва или лицето, с което пряката жертва е живяло в еднополова връзка) има право на финансово обезщетение, както е предвидено в Закона за (финансово обезщетение на) жертвите на престъпления.

Ако косвената жертва е била издържана от починалия (пряката жертва), лицето има право на обезщетение в размер до 70 000 HRK за загуба на законна издръжка и на обезщетение в размер на 5 000 HRK за обичайните разноски по погребението, които е направило.

Всяко лице, член на чието семейство е загубил живота си като жертва на престъпление, има право в качеството си на увредено лице да участва в наказателното производство, както и да претендира за обезщетение (без значение дали в наказателно или гражданско производство).

Член на семейството ми е жертва на престъпление — какви са правата ми?

„Косвена жертва“ означава съпруг/а, партньор, дете, родител, дете в приемно семейство, приеман родител, втора майка, втори баща или доведено дете на пряката жертва или лицето, с което пряката жертва е живяло в еднополова връзка.

Баби и дядовци и внуци също могат да бъдат косвени жертви, ако един от тях е бил пряката жертва и са живеели за постоянно заедно с бабите и дядовците, които са замествали родителите.

Несемейните и еднополовите връзки се третират съгласно законодателството на Хърватия.

Ако жертвата на престъпление почине, косвените жертви имат право на обезщетение (за загубата на законна издръжка и за обичайните разноски по погребението).

Мога ли да получа достъп до услугите по медиация? При какви условия? Ще бъде ли в безопасност по време на медиацията?

В Хърватия в досъдебното производство за извършители на престъпления, които са малолетни или непълнолетни лица и младежи, се използва *моделът на медиация „жертва — извършител на престъплението“* съгласно принципа за условна възможност в съответствие със Закона за съдилищата за непълнолетни, който регламентира специалното задължение на извършителите на престъпления, които са малолетни или непълнолетни лица и младежи, да участват в процедура по медиация чрез извънсъдебно разрешаване на спорове. С други думи, ако извършителят на престъплението, който е малолетно или пълнолетно лице, изпълни това задължение, не се налага да бъде изправян пред съд.

От 2013 г. в Хърватия през едногодишно обучение от 170 учебни часа (включващо лекции, задачи за домашна работа, ролеви игри и практическите упражнения за наставничество и надзор) са преминали 60 медиатори. Те са единствените специалисти в Хърватия, които са упълномощени да администрират възстановителното правосъдие по наказателни дела. Те получават удостоверения от Министерството на социалната политика и младежта на Хърватия, Асоциацията за извънсъдебно разрешаване на спорове и УНИЦЕФ.

В резултат на това всеки окръжен център в Хърватия разполага със собствена служба за извънсъдебно разрешаване на спорове.

Къде мога да намеря закона, в който са посочени моите права?

[Наказателно-процесуален кодекс](#)

[Закон за \(финансово обезщетяване на\) жертвите на престъпления](#)

■ Последна актуализация: 02/07/2025

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.